

TÜRKİYE'DE OKUL ÖNCESİ DÖNEMDE SINIF YÖNETİMİ ARAŞTIRMALARI: 2010-2021 YILLARI ARASINDA TAMAMLANMIŞ TEZLERİN İNCELENMESİ

CLASSROOM MANAGEMENT RESEARCH IN PRESCHOOL PERIOD IN TURKEY: AN EXAMINATION OF COMPLETED THESES BETWEEN 2010-2021

Hülya GÜLAY OGELMAN
Sinop Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim,
Okul Öncesi Eğitimi
ogelman@sinop.edu.tr
ORCID No: 0000-0002-4245-0208

Beyzanur OK
Yüksek lisans öğrencisi
Sinop Üniversitesi/Eğitim Fakültesi/Temel
Eğitim/Okul Öncesi Eğitimi
beyznurok@hotmail.com
ORCID No: 0000-0002-8005-1590

Nazife KOYUTÜRK KOÇER
Milli Eğitim Bakanlığı, İstanbul
nazifekoyuturk@gmail.com
ORCID No: 0000-0002-2812-6380

İrem YEŞİL
Yüksek lisans öğrencisi
Sinop Üniversitesi/Eğitim Fakültesi/Temel
Eğitim/Okul Öncesi Eğitimi
iremyesil480@gmail.com
ORCID No: 0009-0000-3056-9706

ÖZ

Geliş Tarihi:

22.09.2023

Kabul Tarihi:

28.10.2023

Yayın Tarihi:

29.10.2023

Anahtar Kelimeler

Sınıf yönetimi,
okul öncesi dönem,
küçük çocuklar,
tezler.

Keywords

Classroom
management,
preschool period,
young children,
theses.

Bu çalışmada, 2010-2021 yılları arasında Türkiye'de gerçekleştirilen okul öncesi dönemde sınıf yönetimi konulu yüksek lisans ve doktora tezlerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Veri toplama sürecinde, YÖK Ulusal Tez Merkezi'nde sınıf yönetimi, okul öncesinde sınıf yönetimi, okul öncesi eğitimde sınıf yönetimi, erken çocuklukta sınıf yönetimi, anaokulunda sınıf yönetimi şeklinde 5 anahtar kelime kullanılarak tarama yapılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 31 tez oluşturmaktadır. Araştırma bulgularına göre belirlenen tarih aralığındaki ilk yüksek lisans tezi 2012, ilk doktora tezi 2013 yılına aittir. Sayı açısından yüksek lisans tezlerinin doktora tezlerine göre daha fazla olduğu, tezlerin büyük çoğunluğunun nicel araştırma yöntemleriyle gerçekleştirilmiş olup nitel ve karma yöntemlerin yer aldığı tezlerin daha az olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Doktora tezlerinin çoğunluğunda eğitim programlarının etkisinin incelendiği; yüksek lisans tezlerinde ise istenmeyen davranışlarla başa çıkma ve öz-yeterlik başta olmak üzere mesleki tükenmişlik, eğitim programı uygulama gibi birçok farklı konunun çalışıldığı görülmektedir. Tezlerde demografik bilgilere yönelik analizlerin yoğun olarak ele alınmasının yanı sıra konu başlıklarında çeşitlilik olduğu söylenebilir.

ABSTRACT

In this study, the aim is to examine master's and doctoral theses on classroom management in the preschool period conducted in Turkey between 2010-2021. In the data collection process, a search was conducted using five keyword groups: classroom management, classroom management in preschool, classroom management in preschool period, classroom management in preschool period, and classroom management in kindergarten, within the theses available at the The Council of Higher Education (CoHE) National Thesis Center. The research group consists of 31 theses. According to the findings, the first master's thesis within the specified date range is from 2012, and the first doctoral thesis is from 2013. It was determined that there are more master's theses in terms of quantity compared to doctoral theses. The majority of the theses were conducted using quantitative research methods, and it was found that the theses employing qualitative and mixed methods were relatively fewer. In most doctoral theses, the impact of educational programs was examined, while in master's theses, various topics such as coping with unacceptable behaviors, self-efficacy, professional burnout, educational program implementation were studied. While demographic information analyses were extensively addressed in the theses, there was diversity in the topic headings.

Atıf/Cite as: Gülay Ogelman, H., Ok, B., Koyutürk Koçer, N., & Yeşil, İ. (2023). Türkiye'de okul öncesi dönemde sınıf yönetimi araştırmaları: 2010-2021 yılları arasında tamamlanmış tezlerin incelenmesi. *Kapadokya Eğitim Dergisi, Türkiye Cumhuriyeti'nin 100. Yılı Özel Sayısı*, 74-92.

Giriş

Okul öncesi dönemde çocukların ilgilerinin ve ihtiyaçlarının ortaya çıkarılması, sorumluluklarını yerine getirebilen bireyler yetiştirilmesi ve hedeflenen davranışların kazandırılması için kaliteli bir öğrenme ortamına ihtiyaç bulunmaktadır. Tüm öğrenme ortamlarında, günlük eğitim akışı içerisinde planlanan etkinliklerin belirlenen yerde ve zamanda gerçekleştirilmesi, çocuk ve öğretmen arasındaki etkileşimin sağlanması, ortamdaki düzenin oluşturulması açılarından sınıf yönetimi önemli bir yere sahiptir (Dönmez vd., 2018). Sınıf yönetimini, hedeflenen kazanımlara ulaşabilmek amacıyla yapılacak olan çalışmalara uygun yöntemleri belirleme ve bu yöntemleri planlı bir şekilde uygulama aşaması (Erdoğan, 2019) ve etkili bir eğitim süreci geçirme amacıyla yapılan etkinlikler olarak ifade edilmiştir (Akgün vd., 2011). Bu doğrultuda sınıf yönetimindeki hedef sadece bir düzen oluşturmak değil, öğrenme ortamını verimli hale getirebilmektir.

Çocuğun sadece akademik becerilerinin yanı sıra öz bakım, fiziksel, sosyal ve duygusal becerilerini desteklemek amaçlı kurulan düzen ve bu düzeni sürdürmek için gerçekleştirilen faaliyetlerin tümü olarak tanımlanan sınıf yönetimi, deneyimli öğretmenlerin de zaman zaman zorlanabilecekleri önemli bir uğraş olarak bilinmektedir (Demir Aracı, 2021). Sınıf yönetimi sadece ortamda disiplini sağlamak ile ilişkili değildir. Aynı zamanda istenmeyen davranışı önleme ya da ortadan kaldırma, öğrenme sürecinde hedeflenen kazanımların temele alındığı fiziksel ortamı sunma, ailelerle etkili iletişim ve çocuklar arasındaki iş birliğini sağlama gibi çok çeşitli değişkenlerle bağlantılıdır (Gülay Ogelman & Ersan, 2014; Gündüz, 2001; Jiang & Jones, 2016; Tal, 2010). Bunların yanında yıl içerisinde planlanan etkinlikleri amaca uygun bir şekilde hazırlama, uygulama ve değerlendirme aşamaları da öğretmenin görevleri arasındadır. Bu aşamalar sırasında sınıf içinde çocukların gelişim özellikleri temele alınarak kullanılan farklı yöntemler önemli bir yere sahiptir (Demirtaş, 2006). Öğretmenin tüm çocukların gelişimlerini göz önünde bulundurarak farklı yöntemlere göre hazırladığı eğitim programını yaratıcı, yapıcı ve çeşitli hale getirmesi sınıf yönetimi açısından önemli olan bir diğer unsurdur (Duman, 2008). Nitekim program kapsamında yer alan unsurlar öğretmenlerin etkinlik sürecini yönetme ve sınıf yönetimi aşamasında etkilidir (Green vd., 2006).

Etkili, verimli ve ihtiyaçlar doğrultusunda hazırlanmış bir programın yanında programla ilişkili olarak sınıfın fiziki koşullarının da önemi vardır. (Adıgüzel, 2016). Fiziki koşullar (öğrenme ortamı içerisindeki ısı dengesi, ses ve ışık ayarı, kullanılacak materyaller, yerleşim düzeni, çocuk sayısı ve sınıfın temizliği vb.) sınıf yönetiminin boyutları arasında yer almaktadır. Bunun yanında sınıf yönetiminin öğretim yöntemi, zaman yönetimi, davranış yönetimi gibi çeşitli boyutları bulunmaktadır. Öğretim yöntemi okul öncesi eğitim için günlük eğitim akışı ve aylık planlar kapsamında gerekli araç gereçlerin ve kaynakların, öğretim tekniklerinin belirlenmesini kapsarken, zaman yönetimi, öğrenme ortamı içerisindeki kişilere eğitim sürecinde gereken davranışların kazandırılmasını içermektedir. Davranış yönetimi ise öğrenme ortamında sağlanan etkileşim, iletişim ve ortam içerisinde çıkabilecek problemlerin tahmin edilerek önlemler alınması, istenen davranışların kazandırılmasıdır (Arslan, 2016; Jiang & Jones, 2016; Uysal vd., 2014). Bu boyutlar temele alındığında sınıf düzenini sağlamak, günlük eğitim akışını sürdürebilmek ve problemlere çözüm yolları üretmek öğretmenin sorumluluğundadır.

Sınıf yönetimini sağlayabilen bir öğretmenin hedeflenen kazanımlara ulaşması, çocuklara etkili bir öğrenme ortamı sunması ve öğrenmeyi verimli hale getirebilmesi ile mümkündür (Yüksel, 2013). Bu süreçte öğretmenin yanı sıra sınıf yönetiminde etkisi olan başka faktörler de bulunmaktadır. Bunlar; okulun fiziksel şartları (ısı, genişlik, düzen vb.); planlama süreci (kazanımlar doğrultusunda hazırlanan planlar, çocukların ilgi ve ihtiyaçlarının belirlenip bu doğrultuda uygun yöntem seçimi) ve belirlenen sürenin verimli ve etkili bir şekilde kullanımı gibi faktörlerdir (Başar 1999, Akt. Gülay Ogelman & Ersan, 2014). Bu faktörleri Gündüz (2001) öğrenme ortamı, eğitim planları ve programları, çevre, aile ve öğretmen olarak belirlerken, Tal (2010) eğitim ortamı ve eğitim programı, aile katılım çalışmaları ve sürecin işleyişi olarak belirlemiştir.

Çocuğun günlük hayatında karşılaştığı insanlar ve aile ortamı olarak tanımlanan yakın çevresi ile çocuğun içinde bulunduğu toplumun yanında televizyon, internet gibi iletişim araçları olarak tanımlanan uzak çevresi de çocukların davranışları üzerinde etkili olduğu için öğrenme sürecinde ve sınıf yönetiminde önemli bir yere sahiptir (Adıgüzel, 2016; Gündüz, 2001). Aile, çocuğun temel eğitim aldığı ve davranışları üzerinde doğrudan etkisinin olduğu toplumun en küçük birimidir. Aile içindeki bireylerin eğitim durumları, ailenin sosyoekonomik özellikleri, değerleri, aile içi iletişim gibi unsurlar çocukların davranışları üzerinde etkilidir (Lindberg & Oğuz, 2016). Aileden sonra çocuğun en sık etkileşimde olduğu kişilerden biri okul öncesi öğretmenleridir. Okul öncesi öğretmenlerinin, çocukları anlayabilen, dinleyebilen, güvenilir, çocuklarla beraber düşünebilen, araştırabilen,

çocuklara sorgulama, neden sonuç ilişkisi kurma aşamasında rehber olabilen ve öğrenmelerini kolaylaştırabilen bir ortam sunması önemlidir. Sınıf yönetiminin etkili bir şekilde gerçekleşmesi için öğretmenin çocukların ilgi ve ihtiyaçlarının farkında olması gerekir (Akyol, 2012; Dinçer & Akgün, 2015; Yalçınkaya & Tonbul, 2002).

Aile ve öğretmenden sonra çocuğun davranışlarına etkisi olan bir diğer unsur da okul ortamıdır. Çocuğun ve öğretmenin içinde yer aldığı okul, çocuğa ihtiyaçlarını karşılayabilecek, merakını giderebilecek, yaratıcı düşünme ve öz düzenleme becerilerini geliştirebilecek şekilde bir ortam sunarken aynı zamanda sosyal duygusal becerilerini de desteklemelidir (Stormont vd., 2005). Okulun düzeni ve işleyişi sınıf yönetimi alanında da önemli bir yer edindiğinden çocukları yeterli donanıma ulaştırabilecek ve çocukların gelişimlerini destekleyebilecek bir düzen ve işleyiş gereklidir (Gezgin, 2009). Çocukların ilgi ve ihtiyaçları, gelişim özellikleri, geldiği kültürel ortam gibi durumlar öğrenme sürecinin işleyişinde etkili olduğu için sınıf yönetimi için de dikkat edilmesi gereken unsurlar arasında yer almaktadır. Nitekim çocukların gelişim süreçleri içerisinde çeşitli olumsuz davranışlar ortaya çıkabilmektedir (Demir, 2015). Okul öncesi dönemde yaşanabilecek problemlerin önüne geçmek için öğretmenlerin yeterli bilgi ve deneyime sahip olmaları önemlidir (Anthony vd., 2005). Bu bilgi ve deneyimler sayesinde öğretmenler erken müdahale ile birçok istenmeyen davranışı önleyebilir (Arnold vd., 1998). Öğrenme ortamında meydana gelen bu davranışlar karşısında diğer kişilerin duygu ve düşüncelerine saygı göstererek problemi etkin bir şekilde dinleme, çocuğa istendik davranışı kazandırma amaçlı rol model olma, aile ile iş birliği kurma, bazı durumlarda davranışı görmezden gelme ve olumlu davranışı ödüllendirme gibi çeşitli stratejiler uygulanır (Gangal, 2013). Okul öncesi öğretmenlerinin sınıf içerisinde istenmedik davranışlar karşısında kullandıkları bu stratejiler yaşlarına, kıdemlerine, tükenmişlik düzeylerine, mizaçlarına, sınıftaki çocukların özelliklerine göre değişiklik gösterebilmektedir. Dönmez vd. (2018), yaptıkları çalışmada meslek hayatına yeni atılan öğretmenlerin verimli ve zenginleştirilmiş bir eğitim sürecinden geçmeleri, kıdemli öğretmenlerin ise süreçte edindikleri deneyimler sebebiyle sınıf yönetiminde başarılı oldukları, dolayısıyla öğretmenlerin kıdemleri ile sınıf yönetimi becerileri arasında bir ilişki olmadığı sonucuna varmışlardır. Bunun yanında istenmeyen davranışlara karşı uygulanan stratejilere bakıldığında kıdemli öğretmenlerin daha çok sözel olarak uyarıda buldukları da görülmüştür. Aynı şekilde stratejiler ile sınıf mevcudu arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığı bunun öğretmenin sınıf yönetimi becerilerine hâkim olmasından kaynaklandığı görülmüştür. Nur (2012) çalışmasında bu becerilerin mesleki deneyimle ilişkili olmadığı sonucuna varmıştır.

Okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerilerini etkileyen çok sayıda değişken söz konusudur. Örnek olarak Dinçer ve Akgün (2015) çalışmasında birçok değişkene göre öğretmenlerin sınıf yönetimi becerilerini incelemiş, çalışma saatleri, personel sayısı ve öğrenim düzeyi değişkenleri ile sınıf yönetimi becerileri arasında anlamlı bir ilişki bulunmamış; sınıf mevcudu, çocuk sayısı, kıdem yılı, kurum içi statüsü ve öğretmenin yaşı gibi değişkenler ile sınıf yönetimi becerileri arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Öğretmenlerin öğrenim durumlarına göre sınıf yönetimi becerileri arasında anlamlı bir ilişki olmamasına rağmen puan ortalamalarına bakıldığında yüksek lisans mezunu olan öğretmenlerin bu alanda daha gelişmiş oldukları sonucuna varılmıştır. Metin vd. (2017) çalışmasında öğretmenlerin yaşı ile doğru orantılı bir şekilde meslek hayatlarından profesyonelliklerinin ve sınıf yönetimi becerilerinin de arttığını belirtmiştir. Buna benzer çalışmalar alan yazında yer almaktadır. Degol ve Bachman (2015) yaptıkları çalışmada sınıf yönetimi stratejileri üzerinde öğretmenlerin mezuniyet durumlarının da etkili olduğunu vurgulamışlardır. Dolayısıyla öğretmenlerin eğitim yaşantıları boyunca edindikleri bilgileri meslek hayatlarında da istekli bir şekilde ortaya koymaları ve böylece sınıf yönetiminde kolaylık yaşamaları mümkündür (Denizel Güven & Cevher 2005). Özellikle sınıf içinde çocuklarla olumlu iletişim ve değerler konusu ile ilgili bilgi sahibi olmak, empatinin, sevginin, saygının ve güvenin hâkim olduğu bir ortam oluşturabilmenin şartları arasında yer alır.

Okul öncesi öğretmenleri küçük yaş grubundaki çocuklarla uzun süreli ve aktif bir şekilde çalıştıkları için zihinsel, ruhsal ve fiziksel olarak yıpratıcı süreçler yaşayabilirler. Bu durumlar karşısında problemlerle başa çıkma yöntemlerini bilmediklerinde ve sınıf yönetimi becerilerini geliştirmediklerinde tükenmişlik durumu ortaya çıkabilmektedir. Bu bilgiler doğrultusunda okul öncesi öğretmenlerinin çalışma saatlerinde ve ortamlarında düzenlemelerin yapılması tükenmişlik seviyelerinin azalmasına sebep olarak sınıf yönetimi becerilerinin gelişmesine katkı sağlayabilecektir (Ekici vd., 2017). Bu becerilerin gelişmesiyle beraber öğretmenin öz yeterlik inancında olumlu bir değişim gözlemlenebilir. Öz yeterlik becerileri gelişmiş bir öğretmen sınıf içinde etkili bir öğrenme ortamı hazırlamanın yanı sıra çocukları öğrenme konusunda teşvik eder, motivasyonlarını yükseltir, meraklarını güdüler ve aktif bir öğrenme ortamı sağlar (Özenoğlu Kiremit & Gökler, 2010). Bu ortam

sağlanırken emir cümleleri, kesin ve katı kurallar yerini sıcak ilişkilere bırakmalıdır. Çocukların duygu ve düşüncelerini kolaylıkla dile getirebilecekleri, problemlerine çözüm yolları arayabilecekleri bir öğrenme ortamı istenmeyen davranışları önlemede ve sınıf yönetimini sağlamada önemli bir yere sahiptir. Sınıf içerisindeki düzeni sağlarken kuralların anlaşılır bir biçimde ifade edilmesi ve sürekliliğinin sağlanması gerekir (Bear, 1998). Sınıf ortamında düzeni sağlamak sadece sessizlikle disiplin kurmak demek değildir. Sınırların çok katı olduğu ve durum ya da olay karşısında esneklik gösterilmediği, aşırı otoriter ya da aşırı serbest bir öğrenme ortamından verimlilik beklenemeyecektir (İlgar, 2007). Öğrenme ortamında verimliliğin sağlanması için öğretmenlerin sınıf yönetimi ile ilgili süreçlere, uygulama öncesi, uygulama anı ve değerlendirme gibi aşamalara hâkim olması gerekir (Yıldız & Akçay Üzüm, 2018).

Sınıf yönetimindeki etkili stratejiler, eğitim ortamındaki düzeni sağlayıp, verimi arttırmakla birlikte çocuklar arasındaki iş birliğinin ve yardımlaşmanın geliştirebilir, akran etkileşimini arttırabilir, öğretmenin öğrenme ortamı içerisinde herkese eşit yaklaşmasıyla çocuklarda korku ve kaygı durumunu azaltabilir, akran zorbalığı bu stratejiler sayesinde önlenir (Gülay Ogelman & Ersan, 2014). Gülay Ogelman ve Ersan (2014) çalışmalarında kullanılan bu stratejilerin önemine değinirken; sınıf içerisindeki çocuklar arasında olumlu bir etkileşime sebep olduğunu, birlik ve beraberliği güçlendirdiğini belirtmişlerdir. Öğretmenin akran ilişkileri ile rehber ve model olmasıyla beraber bu durum çocukların akran ilişkileri üzerinde de bir etki oluşturabilir (Farmer vd., 2011). Bunun yanında Gülay Ogelman ve Ersan (2014), öğretmenlerin sınıf yönetimi için uyguladığı stratejilerin akranlar arasında saldırgan davranışlar, akranları tarafından kabul görmeme ya da aşırı hareketlilik durumu üzerinde bir etkiye sahip olmadığı sonucuna ulaşmışlardır.

Öğretmenin yetiştiği kültür, kişisel özellikleri, hazır bulunuşluğu, aldığı eğitim vb. birçok değişken doğrultusunda sınıf yönetimi yaklaşımlarını geleneksel ve çağdaş olarak incelemek mümkündür. Geleneksel yaklaşım öğretmen merkezli, çocuğun sadece öğretmenden bilgiyi aldığı, sorgulamadan ezber yaptığı, sabit kuralların ve düzenin olduğu bir yaklaşımdır. Bu yaklaşımın temele alındığı öğrenme ortamlarında aktif bir öğretmen, pasif bir çocuk modeli görülmesi sebebiyle çocukların öz düzenleme becerileri gelişmez ve çocuklar kişiye bağımlı hale gelir (Yaka, 2006). Çağdaş yaklaşım ise çocuk merkezli, çocuğun bilgiyi alıp sorguladığı, gelişmiş öz düzenleme becerileri sayesinde kendi öğrenme sürecini yönetebildiği, öğretmenin esnek ve aktif bir öğrenme ortamı hazırladığı yaklaşımdır. Bu yaklaşımda bilgiyi doğrudan alan bir birey yerine bilgiyi kendi ihtiyaçları doğrultusunda sentezleyip kullanabilen bireyler yetiştirmek amaçlanır (Oktay, 2001). Alan yazında bu modeller dışında, istenmeyen davranış karşısında ceza ve ödül yönteminin kullanılarak geleneksel model çerçevesinde davranışın söndürülmeye çalışıldığı model; tepkisel, öğretmen merkezli, bilginin sorgulanmadan direkt olarak alındığı model; geleneksel, öğrenme ortamında ortaya çıkabilecek problemlerin önceden öngörülerek çeşitli planlamaların yapıldığı model; önleyici, çocukların gelişim özelliklerinin temele alınarak planlamaların yapıldığı model; gelişimsel ve tüm bu modellerin temele alınıp uygulandığı model ise bütünsel model olarak ele alınmıştır (Komitoğlu, 2009; Yılmaz, 1992).

Okul öncesi dönem çocuklarının bulunduğu öğrenme ortamlarında hedeflenen kazanımlara ulaşmak amacıyla sürdürülen eğitim faaliyetlerinin etkin ve verimli olması sınıf yönetiminin amaçları arasındadır. Bu yönetimi sağlamak için çocukların kendilerini güvende hissedebilecekleri bir ortam sunmak, onlara sorumluluklar vererek motivasyonlarını artırmak, istenmeyen davranışların yerine istendik davranışları kazandırmak, öz düzenleme becerilerini geliştirmek, özgüvenlerini artırmak yani çağdaş yaklaşımı benimsemek sınıf yönetiminin diğer amaçları arasında yer almaktadır (Raver vd., 2011). Hedeflenen kazanımların temele alındığı bu öğrenme ortamlarında belli bir düzen olması ve bu düzenin devamlılığının sağlanması, sınıf yönetimi için önemli bir unsurdur (Esen, 2006). Belirlenen bu düzen öğretmene olduğu gibi çocuklara da güven verebilir. Plansız bir düzen ve düzensiz bir sınıf içinde öğretmenin yaşayacağı stres çocukları olumsuz etkilerken aynı zamanda öğretmenin sert tepkiler vererek sınıf yönetimini sekteye uğratmasına sebep olabilir (Öztürk & Gangal, 2016). Geleneksel modelin temele alındığı bu disiplin sisteminde, birbirine tezat durumlar, tutarsız tepkiler sınıf içerisindeki disiplini sağlamaktan çok, sınıfı güvensiz bir ortam haline getirerek istenmeyen davranışların ortaya çıkmasına yol açabilir (Öztürk & Gangal, 2016).

Özetle; sınıf yönetiminde kullanılan stratejiler çocukların gelişimleri üzerinde, istenmeyen davranışın ortadan kaldırılarak istendik davranışın yerine getirilmesinde, çocukların öz düzenleme becerilerinde önemli bir yere sahip olduğu söylenebilir (Uysal vd., 2010). Sınıf yönetiminde bu stratejileri kullanamayan öğretmenlerin etkili bir öğrenme ortamı oluşturamadıkları dolayısıyla süreci yönetmekte zorlandıkları ve mesleği bırakma kararı

verebildikleri belirlenmiştir (Phelps, 1991). Okul öncesi dönemde sınıf yönetimi, eğitimin kalitesi açısından önemli bir unsurdur. Yapılan alan yazın taramasında Türkiye’de 2010-2021 yılları arasında tamamlanmış okul öncesi eğitimde sınıf yönetimi konulu tezlerin incelendiği bir çalışmaya rastlanılmamıştır. Bu çalışmada okul öncesi dönem konulu sınıf yönetimi tezleri yıl, tür, araştırma yaklaşımı, örneklem grubu, konu başlığı ve sonuçlar açısından incelenmiştir. Dolayısıyla çalışmanın okul öncesi dönemde sınıf yönetimi konusunda sonraki çalışmalara rehberlik edebileceği düşünülmektedir. Bu bağlamda araştırmanın amacı, Türkiye’de 2010-2021 yılları arasında tamamlanmış okul öncesi eğitimde sınıf yönetimi konulu lisansüstü tezlerinin çeşitli özelliklere göre incelenmesidir. Araştırmanın alt problemleri şu şekildedir:

1. Türkiye’de okul öncesi eğitim alanında 2010-2021 yılları arasında yayınlanmış sınıf yönetimi konulu tezlerin türlere ve yıllara göre dağılımı nasıldır?
2. Türkiye’de okul öncesi eğitim alanında 2010-2021 yılları arasında yayınlanmış sınıf yönetimi konulu tezlerin araştırma yaklaşımına göre dağılımı nasıldır?
3. Türkiye’de okul öncesi eğitim alanında 2010-2021 yılları arasında yayınlanmış sınıf yönetimi konulu tezlerin nicel yaklaşıma göre örneklem grubunun dağılımı nasıldır?
4. Türkiye’de okul öncesi eğitim alanında 2010-2021 yılları arasında yayınlanmış sınıf yönetimi konulu tezlerin nitel yaklaşıma göre örneklem grubunun dağılımı nasıldır?
5. Türkiye’de okul öncesi eğitim alanında 2010-2021 yılları arasında yayınlanmış sınıf yönetimi konulu tezlerin karma yaklaşıma göre örneklem grubunun dağılımı nasıldır?
6. Türkiye’de okul öncesi eğitim alanında 2010-2021 yılları arasında yayınlanmış sınıf yönetimi konulu tezlerin konu başlıklarına göre dağılımı nasıldır?

Yöntem

Bu çalışmada Ulusal Tez Merkezi’nde 2010-2021 yılları arasında tamamlanmış okul öncesi eğitimde sınıf yönetimi konulu lisansüstü tezlerin çeşitli özelliklere göre incelenmesi amacıyla nitel araştırma yöntemlerinden biri olan doküman incelemesi tekniği kullanılmıştır. Doküman incelemesi, yazılı belgelerin ve metinlerin içeriğini titizlikle ve sistematik olarak analiz etmek amacıyla kullanılan bir nitel araştırma yöntemidir (Wach vd., 2013).

Örneklem Grubu

Araştırmanın örneklem grubunu, 2010-2021 yılları arasında Türkiye’de tamamlanmış okul öncesi eğitimde sınıf eğitimi konulu lisansüstü tezleri oluşturmaktadır. Örneklem belirlemede amaçlı örnekleme yöntemine başvurulmuştur. Amaçlı örnekleme, sınırlı kaynakların en etkin kullanımı için bilgi bakımından zengin vakaların belirlenmesi ve seçilmesi için nitel araştırmalarda yaygın olarak kullanılan bir yöntemdir (Palinkas vd., 2015). Araştırmanın örneklem grubu, araştırmanın tamamlandığı yıl, konusu, kapsamı ve bazı anahtar kelimeler doğrultusunda belirlenmiştir. Bu çalışmanın örneklem grubunda, belirlenen kriterler (belli tarih aralığı, sadece okul öncesi dönemi kapsama ve belli anahtar kelimeler) doğrultusunda 26 yüksek lisans ve 5 doktora tezi olmak üzere 31 lisansüstü çalışma yer almaktadır.

Veri Toplama Süreci

Araştırmanın veri toplama sürecinde, YÖK Ulusal Tez Merkezi (<https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>)’nde “sınıf yönetimi, okul öncesinde sınıf yönetimi, okul öncesi eğitimde sınıf yönetimi, erken çocuklukta sınıf yönetimi, anaokulunda sınıf yönetimi şeklinde 5 anahtar kelime grubu kullanılarak tarama yapılmıştır. Anahtar kelimeler belirlenirken okul öncesi eğitim alanında doktoralı olan sınıf yönetimi, eğitim ortamları konularında çalışmaları bulunana 3 doktor öğretim üyesinden uzman görüşü alınmıştır. Tarama yapılırken tarih aralığı 2010-2021 şeklinde 11 yıl olarak belirlenmiştir. Bir diğer kriter tezlerin okul öncesi dönemi kapsamasıdır. Bu bağlamda, okul öncesi dönem çocukları, okul öncesi dönemde çocuğu olan anne-babalar, okul öncesi öğretmenleri ve okul öncesi öğretmen adaylarını kapsamayan tezler kapsam dışı bırakılmıştır. Ayrıca okul öncesi dönemin yanı sıra ilkökul gibi farklı dönemlerden çocukları, okul öncesi öğretmenlerinin yanı sıra farklı branşlardan öğretmenleri, okul öncesi öğretmen adaylarıyla birlikte farklı bölümlerdeki lisans öğrencilerini, okul öncesi dönem çocuğu olan ailelerin yanı sıra daha büyük yaş grubu çocukları olan aileleri kapsayan çalışmalar kapsam dışında bırakılmıştır. Bu çalışma kapsamında yalnızca okul öncesi dönemle ilişkili çocuklar, anne-babalar, öğretmenler ve öğretmen adaylarının yer aldığı çalışmalar ele

alınmıştır. Birden fazla anahtar kelime kapsamında belirlenen tezler, ilk belirlendikleri anahtar kelime kapsamına alınmış, ikinci anahtar kelime grubuna dâhil edilmemiştir. YÖK Ulusal Tez Merkezi'nde “sınıf yönetimi” anahtar kelimesi ile 151 teze ulaşılmış, belirlenen kriterlere uygun 30 tez çalışmaya dâhil edilmiştir. “Okul öncesinde sınıf yönetimi” anahtar kelimesi ile 26 teze ulaşılmış, tamamı sınıf yönetimi anahtar kelimesi içinde araştırmaya dâhil edildiği için bu anahtar kelimedenden herhangi bir tez araştırmaya dâhil edilmemiştir. “Okul öncesi eğitimde sınıf yönetimi” anahtar kelimesi 2 teze ulaşılmış, 1 tez örneklem grubuna alınmıştır. “Erken çocuklukta sınıf yönetimi”, “anaokulunda sınıf yönetimi” anahtar kelimeleriyle ilgili herhangi bir teze ulaşılamamıştır. Araştırma konusuna uygun olarak belirlenen lisansüstü tezler araştırmacılar tarafından kaydedilmiştir. Veriler, Kasım 2022-Mart 2023 tarihleri arasında toplanmıştır.

Veri Analizi

Araştırma kapsamında verilere ilişkin frekans ve yüzde değerleri hesaplanmıştır.

Bulgular

Türkiye’de okul öncesi eğitim alanında 2010-2021 yılları arasında yayınlanmış sınıf yönetimi konulu tezlerin yıllara ve türlere göre dağılımı Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Tezlerin Türlerine ve Yıllara Göre Dağılımı

Yıl	Yüksek lisans		Çalışmalar	Doktora		Çalışmalar
	n	%		n	%	
2010	0	0.0	-	0	0.0	-
2011	0	0.0	-	0	0.0	-
2012	2	7.7	Aras (2012) Nur(2012)	0	0.0	-
2013	2	7.7	Gangal (2013), Yeşilay Daşiran (2013),	1	20.0	Şahin (2013)
2014	0	0.0	-	1	20.0	Ata (2014)
2015	2	7.7	Demir (2015), Semerci (2015)	0	0.0	-
2016	3	11.5	Adıgüzel (2016), Dal (2016), Yıldırım (2016)	0	0.0	-
2017	2	7.7	Aydın (2017), Karakaya (2017)	1	20.0	İşcen Karasu (2017)
2018	4	15.4	Çevik Karatekin (2018), İlçi Küsmüş (2018), Kaplan (2018), Yıldız (2018)	0	0.0	-
2019	5	19.2	Aydın (2019), Gözcü Yaprak (2019), Özçelik (2019), Öztürk (2019), Yaman (2019)	0	0.0	-
2020	2	7.7	Kaplan (2020), Kural (2020)	1	20.0	Gangal (2020)
2021	4	15.4	Demir Aracı (2021), Doğdaş (2021), Yılmaz (2021), Güler (2021)	1	20.0	Kara (2021)
Toplam	26	100.0		5	100.0	

Tablo 1 incelendiğinde, okul öncesi eğitim alanında sınıf yönetimi konulu ilk tezin 2012 yılında yüksek lisans tezi olarak çalışılmış olduğu görülmektedir. Doktora düzeyindeki ilk tez ise 2013 yılında çalışılmıştır. Tablo 1’e göre

yüksek lisans sınıf yönetimi konulu tezlerin sayısının doktora tezlerinden sayıca oldukça fazla olduğu görülmektedir.

Türkiye’de okul öncesi eğitim alanında 2010-2021 yılları arasında yayınlanmış sınıf yönetimi konulu tezlerin araştırma yaklaşımına göre dağılımı Tablo 2’de yer almaktadır.

Tablo 2. Tezlerin Araştırma Yaklaşımına Göre Dağılımı

Araştırma yaklaşımı	Yüksek lisans		Çalışmalar	Doktora		Çalışmalar
	n	%		n	%	
Nitel	4	15.4	Aras (2012), Gangal (2013), Dal (2016), Kural (2020)	1	20.0	Şahin (2013)
Nicel	21	80.8	Nur (2012), Yeşilay Daşırın(2013), Demir (2015), Semerci (2015), Adıgüzel (2016), Yıldırım (2016), Karakaya (2017), Çevik Karatekin (2018), İlçi Küsmüş (2018), Kaplan (2018), Yıldız (2018), Aydın (2019), Gözcü Yaprak (2019), Özçelik (2019), Öztürk (2019), Yaman (2019), Kaplan (2020), Demir Aracı (2021), Doğdaş (2021), Yılmaz (2021), Güler (2021)	3	60.0	Ata (2014), İşcen Karasu (2017), Kara (2021)
Karma	1	3.8	Aydın (2017)	1	20.0	Gangal (2020)
Toplam	26	100.0		5	100.0	

Tablo 2’de yer alan verilere göre 21 (%80.8) yüksek lisans tezinde nicel, 4 (%15.4) yüksek lisans tezinde nitel, 1 (%3.8) yüksek lisans tezinde ise karma yöntemlerin tercih edildiği görülmektedir. Doktora tezlerine bakıldığında 3’ ünün (%60.0) nicel, 1’ inin (%20.0) nitel, 1’ inin de (%20.0) karma yöntem ile yapıldığı görülmektedir.

Türkiye’de okul öncesi eğitim alanında 2010-2021 yılları arasında yayınlanmış sınıf yönetimi konulu nitel yaklaşımla hazırlanmış tezlerin örneklem grubuna göre dağılımı Tablo 3’te yer almaktadır.

Tablo 3. Nitel Yaklaşımla Hazırlanmış Tezlerin Örneklem Grubuna Göre Dağılımı

Örneklem grubu	Yüksek lisans Nitel		Çalışmalar	Doktora Nitel		Çalışmalar
	n	%		n	%	
Okul öncesi öğretmenleri	4	100.0	Aras (2012) Gangal (2013) Dal (2016) Kural (2020)	1	100.0	Şahin (2013)
Toplam	4	100.0		1	100.0	

Tablo 3'e göre nitel yaklaşımla hazırlanmış yüksek lisans ve doktora tezlerinin tamamının örneklem grubunda öğretmenlerin (n=5) yer aldığı görülmektedir.

Türkiye'de okul öncesi eğitim alanında 2010-2021 yılları arasında yayınlanmış sınıf yönetimi konulu nicel yaklaşımla hazırlanmış tezlerin örneklem grubuna göre dağılımı Tablo 4'te yer almaktadır.

Tablo 4. Nicel Yaklaşımla Hazırlanmış Tezlerin Örneklem Grubuna Göre Dağılımı

Örneklem grubu	Yüksek lisans Nicel		Çalışmalar	Doktora Nicel		Çalışmalar
	n	%		n	%	
Okul öncesi öğretmenleri	19	90.0	Nur (2012) Yeşilay Daşiran (2013) Demir (2015) Semerci (2015) Adıgüzel (2016) Yıldırım (2016) Çevik Karatekin (2018) İlçi Küsmüş (2018) Kaplan (2018) Yıldız (2018) Aydın (2019) Özçelik (2019) Öztürk (2019) Yaman (2019) Kaplan (2020) Demir Aracı (2021) Doğdaş (2021) Güler (2021) Yılmaz (2021)	-	-	
Okul öncesi öğretmenleri ve özel gereksinimli çocuklar	1	5.0	Karakaya (2017)	1	33.3	İşcen Karasu (2017)
Okul öncesi öğretmenleri ve okul öncesi öğretmenliği lisans öğrencileri	1	5.0	Gözcü Yaprak (2019)	-		
Okul öncesi öğretmenleri ve anneler	-			1	33.3	Ata (2014)
Okul öncesi öğretmenleri, okul Öncesi dönem çocukları ve anne-babaları	-			1	33.3	Kara (2021)
Toplam	21	100.0		3	100.0	

Tablo 4'e göre nicel yaklaşımla hazırlanmış yüksek lisans tezlerinin örneklem grubunda en çok öğretmenlerin (n=19) yer aldığı görülmektedir. Nicel yaklaşımla hazırlanmış doktora tezlerinin 1' inin örneklem grubunda

öğretmenler ve özel gereksinimli çocukların, 1'inin örneklem grubunda öğretmenler ve annelerin, 1'inin örneklem grubunda ise öğretmenler, çocuklar ve ebeveynlerin yer aldığı görülmektedir.

Türkiye'de okul öncesi eğitim alanında 2010-2021 yılları arasında yayınlanmış sınıf yönetimi konulu karma yaklaşımla hazırlanmış tezlerin örneklem grubuna göre dağılımı Tablo 5'te yer almaktadır.

Tablo 5. Karma Yaklaşımla Hazırlanmış Tezlerin Örneklem Grubuna Göre Dağılımı

Örneklem grubu	Yüksek lisans Karma		Çalışmalar	Doktora - Karma		Çalışmalar
	n	%		n	%	
Okul öncesi öğretmenleri	1	100.0	Aydın (2017)	1	100.0	Gangal (2020)
Toplam	1	100.0		1	100.0	

Tablo 5'e göre karma yaklaşımla hazırlanmış yüksek lisans ve doktora tezlerinin tamamının örneklem grubunda öğretmenlerin (n=2) yer aldığı görülmektedir.

Türkiye'de okul öncesi eğitim alanında 2010-2021 yılları arasında yayınlanmış sınıf yönetimi konulu tezlerin konu başlıklarına göre dağılımı Tablo 6'da yer almaktadır.

Tablo 6. Tezlerin Konu Başlıklarına Göre Dağılımı

Konu Başlıkları	Yüksek lisans		Çalışmalar	Doktora		Çalışmalar
	n	%		n	%	
Öğretim düzenlemesi	1	3.8	Aras (2012)	-	-	-
Örgüt iklimi	1	3.8	Nur (2012)	-	-	-
İstenmeyen davranışlarla başa çıkma	3	11.7	Gangal (2013) Dal (2016) Öztürk (2019)	-	-	-
Dört boyut (sınıfın fiziksel çevresinin düzenlenmesi, etkinliklerin planlanması ve programlanması, sınıfta etkili ilişki ve iletişim yolları kurulması, çocukların davranışlarının yönetilmesi)	-	-	-	1	20.0	Şahin (2013)
Eğitim programı uygulama	2	7.8	Yeşilay Daşiran (2013) Aydın (2017)	2	40.0	Gangal (2020) İşcen Karasu (2017)
Bağlanma boyutları				1	20.0	Ata (2014)
Öz-yeterlik	3	11.7	Demir (2015) Özçelik (2019) Demir Aracı (2021)	-	-	-
Öz-yeterlik algısı ve mesleki motivasyon	1	3.8	Semerci (2015)	-	-	-
Mesleki tükenmişlik	2	7.8	Adıgüzel (2016) Yıldız (2018)	-	-	-
İş doyumu düzeyi	1	3.8	Yıldırım (2016)	-	-	-

Özel gereksinimli çocuklar	1	3.8	Karakaya (2017)			
Öğretmenlerin iletişim becerileri	1	3.8	Çevik Karatekin (2018)	-	-	-
Mesleki profesyonellik	1	3.8	İlçi Küsmüş (2018)	-	-	-
Ölçek geliştirme	1	3.8	Kaplan (2018)	-	-	-
Öğretmenlerin yaratıcı düşünme eğilimleri	1	3.8	Aydın (2019)	-	-	-
Öğretmenlerin empati eğilim düzeyleri	1	3.8	Gözcü Yaprak (2019)	-	-	-
Öğretmenlerin iş yaşam kaliteleri	1	3.8	Yaman (2019)	-	-	-
Sınıf yönetimi uygulamaları	1	3.8	Kural (2020)	-	-	-
Çocuk haklarına bakış açısı ve benlik algısı	1	3.8	Doğdaş (2021)	-	-	-
Okuryazarlık düzeyi ve öz yeterlik inançları	1	3.8	Güler (2021)	-	-	-
Duygu düzenleme becerileri	-	-	-	1	20.0	Kara (2021)
Çeşitli değişkenler	2	7.8	Kaplan (2020) Yılmaz (2021)	-	-	-
Toplam	26	100.0		5	100.0	

Tablo 6'ya göre konu hakkında hazırlanan tezlerde en çok öz-yeterlik ve istenmeyen davranışlarla başa çıkma (n=3) konularında çalışmalar yapıldığı, bununla beraber örgüt iklimi, duygu düzenleme, öğretmenlerin empati düzeyleri gibi farklı konularda da çalışmaların yapıldığı görülmektedir.

Sonuç

Okul öncesi eğitim alanında sınıf yönetimi konusuna yönelik olarak 11 yıllık süre zarfında yapılan tezlerin bulguları incelendiğinde; ilk tezin 12 yılında yüksek lisans tezi olarak çalışıldığı, doktora düzeyindeki ilk tezin 2013 yılında tamamlandığı belirlenmiştir. Bulgulara göre yüksek lisans sınıf yönetimi konulu tezlerin sayısının doktora tezlerinden sayıca oldukça fazla olduğu ortaya konulmuştur. Yüksek lisans ve doktora tezlerinde çoğunlukla nicel yöntemin tercih edildiği belirlenmiştir. Karma yöntem, yüksek lisans tezlerinde en az tercih edilen yöntem olarak ortaya konulmuştur. Nitel yaklaşımla hazırlanmış tezlerin örneklem grubunda okul öncesi öğretmenleri yer almaktadır. Nicel yaklaşımla hazırlanmış yüksek lisans tezlerinin örneklem grubunda çoğunlukla okul öncesi öğretmenlerinin yer aldığı görülmektedir. Nicel yaklaşımla hazırlanmış doktora tezlerinin örneklem gruplarında, okul öncesi öğretmenleri, anneler-babalar ve normal gelişim özelliği gösteren ve göstermeyen okul öncesi dönem çocukları yer almaktadır. Karma yaklaşımla hazırlanmış tezlerin örneklem grubunda, okul öncesi öğretmenleri yer almaktadır. Bu bağlamda, konu ile ilgili doktora tezlerinde araştırma yöntemleri ve örneklem grupları açısından yüksek lisans tezlerine göre çeşitlilik olduğu söylenebilir. Tezlerde en çok öz-yeterlik ve istenmeyen davranışlarla başa çıkma konularında çalışmalar yapıldığı, bununla beraber örgüt iklimi, duygu düzenleme, öğretmenlerin empati düzeyleri gibi farklı konularda da çalışmaların yapıldığı belirlenmiştir.

Araştırmanın bulgularına göre bazı tezlerde deneysel çalışmalar yürütülerek, konu ile ilgili programlar uygulanmıştır. Bu çalışmalarda sınıf yönetimine yönelik geliştirilen programların etkili olduğu belirlenmiştir (Aydın, 2017; Gangal, 2020; Yeşilay Daşiran, 2013). Örnek olarak Aydın (2017), uyguladığı programın okul öncesi sınıflarında sürekliliği ve rutini sağlamada, olumlu davranış yönetimi stratejilerinin kullanılmasında, öğretmenin çocuklara duygusal açıdan model olmasında, duyguların ifade edilmesi ve düzenlenmesinde, uyumsuz davranışların önlenmesinde etkili olduğunu, öğretmenleri önleyici ve destekleyici sınıf yönetimi yaklaşımına yönelttiğini ifade etmiştir. Aynı çalışmada (Aydın (2017) uygulanan programın çocukların sosyal becerilerini destekleyebildiği ve sınıf iklimine olumlu yönde katkı sağlandığı ifade edilmiştir. Eğitim programları ile ilgili diğer örnekte Gangal (2020) Uygulamalı Sınıf Yönetimi Eğitimi ile Pedagojik Dokümantasyon Eğitimi olmak üzere iki eğitim programının etkisini incelemiştir. Çalışmada iki eğitimin ayrı ayrı (Uygulamalı Sınıf Yönetimi Eğitiminde fiziksel düzenleme, plan-program etkinlikleri ve davranış yönetimi boyutlarında, Pedagojik Dokümantasyon Eğitiminde plan-program etkinlikleri, davranış yönetimi ve sınıf içi ilişkiler boyutlarında) ve birlikte okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetiminin tüm boyutlarını olumlu yönde etkileyebildiği belirlenmiştir.

Bu noktada, okul öncesi öğretmenlerine uygulanacak sınıf yönetimi eğitimi programlarının sınıf yönetimini gerek öğretmenlerin gerekse çocukların yeterliliklerini artırarak çok boyutlu etkileyebildiği ifade edilebilir. Dolayısıyla çalışma bulgularından yola çıkılarak sınıf yönetiminin öğretmen, çocukların bireyselliği ve grup dinamiği şeklinde sınıf ortamındaki bireysel ve grup etkileri olduğu ifade edilebilir. Okul öncesi eğitimde bireysel ve grup dinamiği duyarlılığı yüksek bir eğitim programının geliştirilip program etkililiğine yönelik araştırmalar önerilebilir. Ayrıca öğretmenlerin profesyonel hayatta kullanabilecekleri sınıf yönetimi becerilerine yönelik etkili seminer ve eğitimler de düzenlenebilir. Bu eğitimlerin etkisine yönelik yeni araştırmalar planlanabilir.

Araştırma kapsamında incelenen tezlerin bazılarında, öğretmenlerinin çeşitli kişisel özellikleri (yaratıcı düşünme eğilimi, iletişim becerileri, öz yeterlik algıları, programa yönelik öz yeterlik inancı, mesleki benlik saygısı, empati eğilimi, program okuryazarlığı, mesleki profesyonellik, mesleki motivasyon, iş yaşam kalitesi, iş doyumu, tükenmişlik, mesleğe yabancılaşma, epistemolojik ve pedagojik inanç, bilişsel duygu düzenleme) sınıf yönetimini etkileyebileceği ifade edilmiştir. Örnek olarak Aydın (2019) okul öncesi öğretmenlerinin yaratıcı düşünme eğilimlerinin sınıf yönetimi becerileriyle olumlu yönde ve yüksek düzeyde; Çevik Karatekin (2018), öğretmenlerin iletişim becerileri ile sınıf yönetimi becerileri arasında olumlu yönde orta düzeyde; Demir (2015) ile Güler (2021) öğretmenlerinin öz yeterlik algıları ile sınıf yönetimi becerileri arasında yüksek düzeyde; Doğdaş (2021) mesleki benlik saygısı ile sınıf yönetimi profili arasında olumlu yönde; Gözcü Yaprak (2019) okul öncesi öğretmen adaylarının ve öğretmenlerinin empati eğilim düzeyi ile sınıf yönetimi tutum ve inançları arasında olumsuz yönde; Güler (2021) program okuryazarlığı ile sınıf yönetimi becerileri arasında orta düzeyde; İlçi Küsmüş (2018) mesleki profesyonellik ile sınıf yönetimi arasında orta düzeyde ve olumlu yönde; Yaman (2019) iş yaşam kalitesi ile sınıf yönetimi becerisi arasında olumlu yönde; Yıldırım (2016) iş doyumu ile sınıf yönetimi becerileri arasında olumlu yönde; Yıldız (2018) ile Adıgüzel (2016) tükenmişlik düzeyi ile sınıf yönetimi becerileri arasında olumsuz yönde; Ata (2014) okul öncesi öğretmenlerinin bağlanma boyutları ile sınıf yönetimi profilleri arasında; Nur (2012), öğretmenlerin algıladıkları örgüt ikliminin bazı boyutları (yakından kontrol, engelleme, ilgisiz) ile sınıf yönetimi arasında ilişki olmadığı, bazı boyutları (destekleme, mesleki dayanışma, samimi) ile sınıf yönetimi arasında; Kara (2021) öğretmenlerin bilişsel duygu düzenleme becerileri ile sınıf yönetimi becerileri arasında; Demir Aracı (2021) öğretmenlerin programa yönelik öz yeterlik inancı ile sınıf yönetimi becerileri arasında ilişki olduğunu ifade etmiştir. Semerci (2015) mesleki motivasyon ve öz yeterlik değişkenlerinin birlikte sınıf yönetimi becerisini yordadığını ortaya koymuştur. Benzer olarak Yılmaz (2021) öz-yeterlik inancı, öğretmen motivasyonu, mesleki tükenmişlik, mesleğe yabancılaşma, epistemolojik ve pedagojik inanç değişkenlerinin bir arada sınıf yönetimi becerilerini yüksek düzeyde yordayıcı etkisi olduğunu ifade etmiştir. Görüldüğü gibi okul öncesi öğretmenlerinin yaratıcı düşünme eğilimi, iletişim becerileri, öz yeterlik algıları, programa yönelik öz yeterlik inançları, mesleki benlik saygıları, empati eğilimleri, program okuryazarlıkları, mesleki profesyonellikleri, mesleki motivasyonları, iş yaşam kaliteleri, iş doyumları, tükenmişlikleri, mesleğe yabancılaşmaları, bilişsel duygu düzenleme, epistemolojik ve pedagojik inançları sınıf yönetimi becerilerini etkileyebilmektedir. Bu bağlamda, öğretmenlere ilişkin çok sayıda kişisel değişkenin sınıf yönetimi becerilerini etkileyebildiği söylenebilir. Bu noktadan hareketle öğretmenlerin kişisel değişkenleri ile sınıf yönetimi becerilerinin karşılaştırıldığı geniş kapsamlı yeni araştırmalar planlanabilir. Ayrıca sınıf yönetimini etkileyen kişisel değişkenlere yönelik (örneğin, mesleki profesyonellik, iş doyumu, tükenmişlik, öz yeterlik gibi.) eğitimler planlanabilir ve bu eğitimlerin etkisine yönelik araştırmalar yapılabilir.

İncelenen tezlerin bazılarında demografik değişkenlere yer verilmiştir. Bu tezlerin farklı bulgular ortaya koyabildiği görülmektedir. Adıgüzel (2016) öğretmenlerin mesleği seçme nedenlerinin, Aydın (2019) kıdem yılının, öğrenim durumunun, sınıf mevcudu; Çevik Karatekin (2018) kurum türünün, sınıf yönetimi ile ilgili eğitim alıp almamanın, sınıfta yardımcı personel bulunup bulunmamasının; Doğdaş (2021) öğretmen cinsiyetinin, Gözcü Yaprak (2019) sınıf yönetimi ile ilgili eğitim alıp almamanın; İlçi Küsmüş (2018) yaş, eğitim durumu, mesleki kıdem, sınıf mevcudu, çocukların yaşı; Kaplan (2018) cinsiyet, mesleki kıdem, eğitim düzeyi, sınıfta bir yardımcının olması, sınıfta yeterli alan, aile desteği, idare desteği, sınıf yönetimi ile ilgili hizmetiçi eğitim alma; Yıldırım (2016) cinsiyet, yaş, medeni durum, çocuk sahibi olup olmama, öğrenim durumu, mesleki kıdem, kurum türü, okul türü, çocukların yaşı, sınıf mevcudu ve sınıfta yardımcı öğretmen olup olmaması; Yaman (2019) kadro unvanı, okulun bulunduğu konum ve okul türü; Özçelik (2019) hizmet içi eğitim alma ve okul türü; Karakaya (2017) öğretmenin yaş, mesleki kıdem, mezun olunan okul türü ve kadro durumu; Öztürk (2019) öğrenim düzeyi değişkenlerinin sınıf yönetimi becerilerinde farklılık oluşturabileceğini ifade etmiştir.

Konu ile ilgili çalışmalar ele alındığında, okul öncesi dönemdeki sınıf yönetimi becerilerinin bazı demografik değişkenlere göre farklılaşmadığı belirlenmiştir. Adıgüzel (2016) sınıf yönetme becerilerinin medeni durum, görevdeki kadro pozisyonu, kıdem yılı, ücretten memnuniyet, sınıftaki çocuk sayısı, aile toplam gelir düzeyleri ve branşlarını seçme nedeni değişkenlerine; Aydın (2019) kurum türü; Çevik Karatekin (2018) öğretmenlerin ve çocukların yaşı, sınıf mevcudu, öğrenim durumu, mesleki kıdem; Gözcü Yaprak (2019) öğretmen adaylarının cinsiyeti ve sınıf ile öğretmenlerin cinsiyet, yaş ve mesleki kıdem; Kaplan (2018) yaşı, medeni durumu, çocuk sahibi olma durumu, çalıştığı yaş grubu, sınıf mevcudu, sınıfta kaynaştırma öğrencisi olma durumu, mesleğe danışma, sınıf yönetimi ile ilgili ders alma, kitap okuma ve okulun sosyo-ekonomik düzeyi; Yıldız (2018) yaş, kıdem ve öğrenim durumu; Yaman (2019) cinsiyet, medeni durum, yaş, algılanan gelir düzeyi, eğitim düzeyi, mesleki kıdem, sınıf mevcudu, hizmet içi eğitim alma ve öğretmenlik mesleğini seçme; Özçelik (2019) yaş, cinsiyet, çalışılan okuldaki görev süresi, öğrenim düzeyi, kıdem yılı, sınıf mevcudu; Karakaya (2017) çocukların yaşı ve cinsiyeti; Kara (2021) öğretmenlerin yaşı, cinsiyeti, kıdem yılı, eğitim düzeyi, mezuniyet, sınıf mevcudu, çalışma statüsü, okul türü; Nur (2012) cinsiyet, yaş, öğrenim düzeyi, kıdem yılı, okuldaki çalışma süresi, günlük çalışma süresi, çocukların yaş grubu, sınıf mevcudu; Öztürk (2019) öğrenim türüne, okul türü, hizmet içi eğitim alıp almama değişkenlerine göre anlamlı farklılık göstermediğini belirlemiştir.

Demografik değişkenlere ilişkin sonuçlara bakıldığında, öğretmenler ve çocuklarla ilgili demografik değişkenlerin ele alındığı, bazı değişkenlerde (örnek olarak öğretmen cinsiyeti, kıdem yılı, öğretmen ve çocuk yaşı, hizmet içi eğitim alıp almama, sınıf mevcudu, medeni durum, okul türü) hem anlamlı hem anlamsız sonuçların elde edilebildiği görülmektedir. Bununla birlikte demografik değişkenlerin çok sayıda tezde ele alındığı ve bu açıdan bulgu çeşitliliğinin olduğu ifade edilebilir.

İncelenen çalışmalar arasında özel eğitim alanına yönelik tezlerin (İşcen Karasu, 2017; Karakaya, 2017) birçok konu başlığına göre daha az sayıda olduğu görülmektedir. Karakaya (2017) sınıf yönetimi becerileri ile kaynaştırma eğitimi alan küçük çocukların sosyal beceri ve problem davranışları arasında anlamlı bir ilişki olmadığı belirlenmiştir. Konu başlıkları açısından eğitim programı geliştirme olarak değerlendirilmiş olan İşcen Karasu (2017)'nin çalışması özel eğitim alanındaki çalışmalardan bir diğeridir. İşcen Karasu (2017), Performans Geribildirimine Dayalı Öğretmen Eğitimi Programı'nın (PEGEP) öğretmenler tarafından olumlu ve etkili olarak değerlendirildiğini ifade etmiştir. Bu sonuçlar bağlamında, okul öncesi dönem çocuklarının dâhil olduğu kaynaştırma uygulamaları kapsamında ve özel eğitim okullarında sınıf yönetimine yönelik çalışmaların artırılmasının ve çeşitlendirilmesinin önemi ortaya çıkmaktadır. Bu noktadan hareketle normal gelişim gösteren ve özel eğitime ihtiyaç duyan çocukların birlikte olduğu sınıflarda problem davranışların nasıl önlenebileceği konusunda öğretmen ve veli görüşleri alınabilir. Öğretmen ve velilerin de dâhil olduğu eğitim programları hazırlanabilir. Bu programların etkisi değerlendirilebilir.

Araştırma kapsamında incelenen bazı çalışmalarda (Aras 2012; Gangal, 2013; Kural, 2020; Öztürk, 2019; Şahin, 2013), öğretmenlerin sınıf yönetimi ile ilgili düşünceleri, algıları, deneyimleri ve uyguladıkları stratejileri ele alınmıştır. Örnek olarak Aras (2012), okul öncesi öğretmenleri sınıf yönetiminde materyallerin, günlük akışın ve planlamanın önemine inanmakla birlikte ailelerin ve okul yönetiminin etkili olabileceğini düşündüklerini ifade etmiştir. Gangal (2013) öğretmenlerin sınıfta karşılaştıkları istenmeyen davranışların benzer olduğu, alan yazınla örtüştüğü belirlenmiştir. Aynı çalışmada öğretmenler istenmeyen davranışlar karşısında bilinen yöntemleri kullanmayı tercih etmektedirler. Ayrıca öğretmenlerin kendilerini sınıf yönetimi konusunda başarılı gördüğü ancak sınıf içindeki davranışlar ile planlama sürecinin kişisel algı ile örtüşmeyebildiği ifade edilmiştir (Gangal, 2013). Kural (2020), Montessori öğretmenlerinin sınıf yönetimine ilişkin uygulamalarının fiziksel ortamın düzenlenmesi, iletişim ve davranış yönetimi, zaman yönetimi ve plan ve program çalışmaları şeklinde dört boyut altında sergilediklerini ve bu uygulamaların sınıf yönetiminin üç temel ögesi olan "hazırlanmış çevre", "hazırlanmış yetişkin" ve "eğitici materyaller" ile ilişkilendirildiğini ortaya koymuştur. Öztürk (2019) sınıf yönetiminde istenmeyen davranışlara karşı kullanılan stratejilerden birinin (öğretmen etkililiği) sınıf yönetimi becerilerinin bir boyutu (öğretmen-çocuk etkileşimi) ile ilişki olduğunu ortaya koymuştur. Şahin (2013) okul öncesi öğretmenlerinin gelişime uygun sınıf yönetiminde inanışlarının uygulamalarına göre daha uygun olduğunu, okulun fiziksel özellikleri ile çocukların özelliklerinin gerçek uygulamaları etkileyebildiğini belirtmiştir. Aynı çalışmada, okulların fiziksel özelliklerinin gelişime uygun olmaktan alıkoyabilmesine karşılık çocukların özelliklerinin öğretmenleri gelişime uygun etkinlikler hazırlamaları için daha fazla motive edebileceği ifade edilmiştir (Şahin, 2013). Dal (2016) sınıf kurallarına uymama, arkadaşlarını şikâyet etme ve şiddet türü

davranışların öğretmenlerin en çok belirttiği istenmeyen davranışlar içinde yer aldığını belirtmiştir. Ek olarak bu davranışların en sık serbest zaman etkinliklerinde ve okulun yeni açıldığı dönemlerde ortaya çıktığı, öğretmenlerin bu istenmeyen davranışlar karşısında en çok ödül ve pekiştirme, sınıf kurallarını belirleme ve görmezden gelme stratejilerini kullandıkları ifade edilmiştir (Şahin, 2013). Bu bulgulardan yola çıkılarak öğretmenin sınıf yönetiminde istenmeyen davranışlara karşı kullanabileceği stratejilere yönelik eğitimler planlanabilir. Bu eğitimlerin katkısı gözlem gibi yöntemlerle değerlendirilerek izleme çalışmaları yapılabilir. İstenmeyen davranışların önlenmesi ve ortadan kaldırılmasına yönelik farklı yöntemlerin kullanıldığı ve bu farklı yöntemlerin etkisinin karşılaştırıldığı araştırmalar planlanabilir. Ayrıca okul öncesi sınıflarda güne başlama zamanı olarak belirtilen serbest zamanların planlı olması ve çocuklara rehberlik yapılmasının istenmeyen davranışların önlenmesine katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Araştırmada elde edilen bulgular doğrultusunda planlanacak okul öncesi dönem sınıf yönetimi konulu çalışmalar ile ilgili şu öneriler sunulabilir:

Araştırma kapsamında incelenen tezlerinin çoğunluğunun nicel yaklaşımla hazırlandığı, nitel yaklaşımla hazırlanmış tezlerin azınlıkta olduğu, karma yaklaşımla hazırlanan yüksek lisans ve doktora düzeyinde ise sadece birer tane tezin olduğu görülmektedir. İleriki araştırmalarda nitel ve karma yaklaşımla hazırlanan yeni çalışmalara öncelik verilebilir.

Araştırma kapsamında incelenen tezlerde ailelerin örnekleme dâhil olduğu çalışmaların azınlıkta olduğu görülmektedir. Okul öncesi dönemde çocukların ilk öğretmenlerinin ebeveynlerinin olduğu ve özellikle istenmeyen davranışların önlenmesinde ev içindeki yaklaşım ve tutarlılığın önemi düşünüldüğünde, öğretmenlerle birlikte ebeveynlerin de dâhil olduğu yeni araştırmaların alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Ebeveyn eğitimleri ve bu eğitimlerin etkisine yönelik araştırmalar planlanabilir. Ayrıca okul öncesi eğitim programında aile katılım etkinliklerinin önemi belirtilmektedir. Öğretmenin planlarını hazırlarken aile etkinliklerine de yer vermesi belirtilmektedir. Öğretmen sınıf yönetimini olumsuz etkileyen davranışlarda aile katılım etkinlikleri ile aileleri bilgilendirebilir. Böylelikle ailelerin desteği ile olumsuz davranışların engellenmesi sağlanabilir.

Araştırma kapsamında incelenen tezlerde özel gereksinimli çocuklara yönelik yapılmış sadece bir tane tez olduğu dikkat çekmektedir. Başarılı kaynaştırma uygulamalarında öğretmenin sınıf yönetimi becerisinin etkili olduğu düşünülmektedir. Öğretmen ne kadar çok farklı yöntem ve yaklaşımla planlama yapar ise özel gereksinimli çocukların da sınıf kurallarına uyumu o denli kolay ve sorunsuz olacaktır. Özel gereksinimli çocukların yer aldığı sınıflarda sınıf yönetimine yönelik eğitim programları hazırlanarak hem normal gelişim gösteren hem de özel eğitime ihtiyaç duyan çocuklara yönelik etkisinin incelendiği araştırmalar yapılabilir.

Kaynakça

- Adıgüzel, İ. (2016). *Okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerileri ile tükenmişlik düzeyleri arasındaki ilişki* [Yüksek lisans tezi, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Akgün, E., Yarar, M., & Dinçer, Ç. (2011). Okul öncesi öğretmenlerin sınıf içi etkinliklerde kullandıkları sınıf yönetimi stratejilerinin incelenmesi. *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 1(3), 1-9.
- Akyol, H. (2012). Öğretmenlik mesleği ve sorunlar. *Eğitimci Dergisi*, 15, 13-16.
- Anthony, B., Anthony, L., Morrel, T., & Acosta, M. (2005). Evidence for social and behavior problems in low income, urban preschoolers: effects of site, classroom, and teacher. *Journal of Youth and Adolescence*, 31-3.
- Arnold, D., McWilliams, L., & Arnold, E. (1998). Teacher discipline and child misbehavior in daycare: untangling causality with correlational data. *Developmental Psychology*, 34(2), 276-287. Ulusal Tez Merkezi.
- Arslan, B. (2016). Öğretmenlerin sınıf yönetimi yeterliklerine ilişkin öğrenci görüşleri [Yüksek lisans tezi, İstanbul Aydın Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Bear, G. G. (1998). School discipline in the United States: Prevention, correction, and long-term social development. *School Psychology Review*, 27(1), 14-32.
- Degol, J. L., & Bachman, H. J. (2015). Preschool teachers' classroom behavioral socialization practices and low-income children's self-regulation skills. *Early Childhood Research Quarterly* 31(2), 89-100.

- Demir Aracı, D. (2021). *Okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerileri ile programdaki etkinliklere yönelik öz yeterlik inançlarının incelenmesi* [Yüksek lisans tezi, Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi].
- Demir, T. (2015). *Okul öncesi öğretmenlerinin öz-yeterlik algularının ve sınıf yönetimi stratejilerinin çocuk öğretmen ilişkileri üzerindeki etkileri* [Yüksek lisans tezi, Ege Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Demirtaş, H. (2006). Yönetim kuram ve yaklaşımları eğitiminin ilköğretim okulu öğretmenlerinin sınıf yönetimi paradigmalarına etkileri. *Educational Policy Analysis and Strategic Research*, 1(1), 49-70.
- Denizel Güven, E., & Cevher, F. N. (2005). Okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerilerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(2), 1-22.
- Diğer, Ç., & Akgün, E. (2015). Okul öncesi öğretmenleri için sınıf yönetimi becerileri ölçeğinin geliştirilmesi ve öğretmenlerin sınıf yönetimi becerilerinin çeşitli değişkenlerle ilişkisi. *Eğitim ve Bilim*, 40(177), 187-201.
- Dönmez, Ö. , Aşantoğrul, S., Karasulu, M., & Bal, E. (2018). Okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetiminde istenmeyen davranışlara karşı kullandığı stratejilerin incelenmesi. *Uluslararası Erken Çocukluk Eğitimi Çalışmaları Dergisi*, 3(2), 75-97.
- Duman, B. (2008). Öğrenme-öğretme sürecindeki entelektüel şizofrenizm, *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6(2), 287-321.
- Ekici, F. Y., Günhan, G., & Anılan, Ş. (2017). Okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerileri, *IBAD*, 2(1), 48-58.
- Erdoğan, İ. (2019). *Sınıf yönetimi ders, konferans, panel ve seminer etkinliklerinde başarının yolları*. Alfa Yayıncılık.
- Esen, H. (2006). *İlk ve ortaöğretim okullarında görev yapan öğretmenlerin kullandıkları disiplin türleri (Edirne ili örneği)*. [Yüksek lisans tezi, Trakya Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Farmer, T. W., Lines, M. M., & Hamm, J. V. (2011). Revealing the invisible hand: The role of teachers in children's peer experiences. *Journal of Applied Developmental Psychology*, 32(5), 247-256.
- Gangal, M. (2013). *Okul öncesi eğitim öğretmenlerinin sınıfta istenmeyen davranışlarla başa çıkmaya yönelik uygulamaları ve sınıf yönetimi stratejileri hakkındaki inançlarının incelenmesi* [Yüksek lisans tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Gezgin, N. (2009). *Okul öncesi eğitimi öğretmenlerinin kullandıkları sınıf yönetimi stratejileri* [Yüksek lisans tezi; Uludağ Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Green, B., Everthart, M., Gordon, L., & Gettman, M. (2006). Characteristics of effective mental health consultation in early childhood settings: Multilevel analysis of a national survey. *Topics in Early Childhood Special Education*, 142-152.
- Gülay Ogelman, H., & Ersan, C. (2014). Okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi stratejilerinin çocukların akran ilişkileri üzerindeki etkisi. *Bartın University Journal of Faculty of Education*, 3(2), 63-84.
- Gündüz, Y. (2001). *Öğretmenlerin sınıf yönetimindeki yeterlilikleri* [Yüksek Lisans Tezi; Yıldız Teknik Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- İlgar, L. (2007). *İlköğretim öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerileri üzerine bir araştırma*. [Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Jiang, H. S., & Jones, S. Y. (2016). Practical strategies for minimizing challenging behaviors in the preschool classroom. *Dimensions of Early Childhood*, 44(3), 12-20.
- Komitoğlu, D. (2009). *Sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerileri ile kişilik özellikleri arasındaki ilişkinin incelenmesi*, [Yüksek lisans tezi, Yeditepe Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Lindberg, E. N. A. & Oğuz, K. (2016). Family involvement at elementary school: A validity and reliability study. *Journal of Human Sciences*, 13(3), 4135-4151.
- Metin, Ş., Aydoğan, Y., Kavak, Ş., & Mercan, Z. (2017). Effects of classroom management profiles of pre-school teachers on social skills and problem behaviors of children. *Journal of Current Researches on Social Sciences (JoCR&SS)*, 7(1), 517-534.
- Nur, İ. (2012). *Anaokullarında örgüt iklimi ile öğretmenlerin sınıf yönetimi becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi: Malatya ili örneği* [Yüksek lisans tezi, İnönü Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.

- Oktay, A. (2001). 21. *Yüzyılda yeni eğilimler ve eğitim*. Sedar yayıncılık.
- Özenoğlu-Kiremit, H. & Gökler, Ş. (2010). Fen bilgisi öğretmenliği öğrencilerinin biyoloji öğretimi ile ilgili öz-yeterlik inançlarının karşılaştırılması. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 27, 41-54.
- Öztürk, Y., & Gangal, M. (2016). Okul öncesi eğitim öğretmenlerinin disiplin, sınıf yönetimi ve istenmeyen davranışlar hakkındaki inançları. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 31(3), 593-608.
- Palinkas, L. A., Horwitz, S. M., Green, C. A., Wisdom, J. P., Duan, N., & Hoagwood, K. E. (2015). Purposeful sampling for qualitative data collection and analysis in mixed method implementation research. *Administration and Policy in Mental Health and Mental Health Services Research*, 42(5), 533-544.
- Phelps, P.H. (1991). Helping teachers excel as classroom managers, Clearin House, *Academic Search Premier*, 64 (4).
- Raver, C. C., Jones, S. S. M., Li-Grining, C., Zhai, F., Bub, K., & Pressler, E. (2011). CSRP's Impact On Low-Income Preschoolers' Preacademic Skills: Self-Regulation as a Mediating Mechanism. *Child Development*, 82(1), 362-378.
- Stormont, M., Beckner, R., Mitchell, B., & Richter, M. (2005). Supporting successful transition to kindergarten: general challenges and specific implications for students with problem behavior. *Psychology in the Schools*, 765-778.
- Tal, C. (2010). Case studies to deepen understanding and enhance classroom management skills in preschool teacher training. *Early Childhood Education Journal*, 38(2), 143-152.
- Uysal, H., Akbaba Altun, S., & Akgün, E. (2010). Okul öncesi öğretmenlerinin çocukların istenmeyen davranışları karşısında uyguladıkları stratejiler. *İlköğretim Online*, 9(3), 971-979.
- Uysal, H., Burçak, F., Tepetaş, G., & Akman, B. (2014). Preschool education and primary school pre-service teachers' perceptions about classroom management: a meta phorical analysis. *International Journal of Instruction*, 165-180.
- Wach, E., Ward, R., & Jacimovic, R. (2013). Learning about qualitative document analysis. IDS Practice Paper in Brief. <https://opendocs.ids.ac.uk/opendocs/bitstream/handle/20.500.12413/2989/PP%20InBrief%2013%20QDA%20FINAL2.pdf?sequence=4> 13 28.07.2023 tarihinde erişilmiştir.
- Yaka, A. (2006). Sınıf Yönetimi Yaklaşımları, *Sınıf Yönetimi*, (Ed. Mustafa Yılman). Nobel Yayın Dağıtım.
- Yalçınkaya, M., & Tonbul, Y. (2002). İlköğretim okulu sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerilerine ilişkin algı ve gözlemler. *Ege Eğitim Dergisi*, 2(1), 1-10.
- Yıldız, M., & Akçay Üzüm, P. (2018). Okul öncesi öğretmenlerinin tükenmişlik düzeylerinin sınıf yönetimi becerileri ile ilişkisi. *Akdeniz Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 12(24), 156-174.
- Yılman, M. (1992). İlköğretim okullarına öğretmen yetiştirme sorunu, *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(8), 15-20.
- Yüksel, A. (2013). *Sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerilerinin değerlendirilmesi (Afyonkarahisar İli Örneği)*, [Yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.

EXTENDED ABSTRACT

In the preschool period, children, when they first enter the school environment, realize that this new setting is different from what they are accustomed to and that certain rules apply. Young children attending preschool education institutions will get to know the classroom and adapt to the teaching and learning process. This initial institutional experience is determinant in children's lives. Therefore, it is necessary to make the necessary arrangements and implement effective and successful classroom management practices in preschool education classes. Classroom management, in general, can be defined as the systematic and conscious application of principles, concepts, theories, models, and techniques related to planning, organizing, implementing, and evaluating activities aimed at achieving specified educational objectives (Erdoğan, 2019). Classroom management is a multidimensional concept, encompassing various aspects such as problem-solving practices to eliminate children's negative behaviors, supporting children's individualities and peer groups, and organizing the classroom environment in a way that supports learning. This study aims to examine master's and doctoral theses on classroom management in the preschool period conducted in Turkey between 2010 and 2021. In this research, the document analysis technique, which is one of the qualitative research methods, was used to examine completed graduate theses on classroom management in preschool period, according to various characteristics, within the National Thesis Center for the years 2010-2021.

During the data collection process of the research, a search was conducted using five keyword groups, namely classroom management, classroom management in preschool, classroom management in preschool period, classroom management in preschool period, and classroom management in kindergarten, within the theses available at the The Council of Higher Education (CoHE) National Thesis Center (<https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>). The search was conducted with a date range set as 2010-2021, covering 11 years. Another criterion was that the theses should encompass the preschool period. In this context, theses that did not include preschool children, parents with preschool children, preschool teachers, and preschool teacher candidates were excluded from the scope. This research, which used the document analysis technique, includes 31 graduate studies, consisting of 26 master's theses and 5 doctoral theses, in accordance with the specified criteria. The data were collected between November 2022 and March 2023. In the scope of the research, frequency and percentage values were calculated for data analysis.

In the research findings, the distributions of the theses according to types and years, research approaches, sample groups, and topic headings have been presented in tables.

According to the research findings, the first master's thesis within the specified date range is from 2012, and the first doctoral thesis is from 2013. It was determined that, in terms of quantity, there are more master's theses compared to doctoral theses. In terms of approaches, the theses made use of quantitative, qualitative, and mixed methods related to the topic, with a majority of the theses employing a quantitative approach. Regarding the sample group, preschool teachers were found to be included in all mixed and qualitative studies, while in most quantitative studies. In the majority of doctoral theses, the focus was on examining the impact of educational programs, while in master's theses, various topics such as coping with unacceptable behaviors, self-efficacy, professional burnout, job satisfaction level, professional professionalism, teachers' creative thinking tendencies, teachers' empathy tendencies, educational program implementation were studied.

In some of the theses included in the scope of this research, experimental studies were conducted, and programs related to the topic were implemented. It was determined in these relevant theses that the classroom management programs developed were effective. The applied educational programs were found to be effective in ensuring continuity and routine in preschool classrooms, using positive behavior management strategies, serving as emotional role models for teachers, expressing and regulating emotions, and preventing maladaptive behaviors. It was stated that these programs directed teachers towards a preventive and supportive classroom management approach.

In line with the findings of the theses, it has been stated that various personal characteristics of teachers could influence classroom management. In some studies, it has been found that teachers' various personal characteristics (such as creative thinking tendency, communication skills, self-efficacy perceptions, program-specific self-efficacy beliefs, professional self-esteem, empathy tendencies, program literacy, professional

professionalism, professional motivation, job quality, job satisfaction, burnout, alienation from the profession, epistemological and pedagogical beliefs, cognitive emotion regulation) could impact classroom management.

While the theses under examination predominantly focus on analyzing demographic information, it can be said that there is diversity in the topic headings. Looking at the results related to demographic variables, it is observed that demographic variables related to teachers and children are addressed, and for some variables (such as teacher gender, years of experience, teacher and child age, in-service training participation, class size, marital status, school type), both significant and insignificant results are obtained. However, it can also be stated that demographic variables are addressed in a significant number of theses, leading to diversity in the findings in this regard.

Based on the study findings, it can be stated that classroom management involves individual and group influences within the classroom environment, focusing on teachers, children's individuality, and group dynamics. In the context of preschool education, it is recommended to develop an education program with a high sensitivity to individual and group dynamics and to conduct research on program effectiveness. Additionally, effective seminars and training programs aimed at equipping teachers with classroom management skills for professional use can be organized. Comprehensive new research studies comparing teachers' personal variables with their classroom management skills can be planned. Furthermore, training programs addressing personal variables that affect classroom management (e.g., professional professionalism, job satisfaction, burnout, self-efficacy, etc.) can be designed, and research can be conducted to assess the impact of these programs. In classrooms where typically developing and special needs children are together, the perspectives of teachers and parents can be sought regarding how to prevent problem behaviors. Comprehensive new research studies can be planned to compare teachers' personal variables with their classroom management skills. Additionally, training programs addressing personal variables that affect classroom management (such as professional professionalism, job satisfaction, burnout, self-efficacy, etc.) can be designed, and research can be conducted to assess the impact of these programs. The perspectives of teachers and parents can be sought regarding how to prevent problem behaviors in classrooms where typically developing and special needs children are together. Training programs involving both teachers and parents can be prepared. Training programs can also be planned for strategies teachers can use to address unacceptable behaviors in classroom management. The contribution of these training programs can be evaluated through methods such as observation, and follow-up studies can be conducted. Research can be planned to explore different methods for preventing and eliminating unacceptable behaviors and to compare the effectiveness of these different methods. Furthermore, it is believed that having structured free time at the beginning of the day in preschool classrooms, along with providing guidance to children, can contribute to the prevention of unacceptable behaviors.

Araştırmaya dâhil edilen tezler

Adıgüzel, İ. (2016). Okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerileri ile tükenmişlik düzeyleri arasındaki ilişki [Yüksek lisans tezi]. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Rize

Aras, S. (2012). Okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi için öğretim düzenlenmesine yönelik algı ve uygulamalarının incelenmesi [Yüksek Lisans Tezi]. Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Ankara.

Ata, S. (2014). Okul öncesi öğretmenlerde bağlanma ve sınıf yönetimi profillerinin anne bağlanması ve çocuk yetiştirme tutumlarıyla ilişkilerinin incelenmesi [Doktora Tezi]. Hacettepe Üniversitesi, Ankara.

Aydın, D. (2017). Okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerilerinin öğretmenlik stilleri üzerindeki etkisi [Yüksek Lisans Tezi]. Ege Üniversitesi, İzmir.

Aydın, T. (2019). Okul öncesi öğretmenlerinin yaratıcı düşünme eğilimleri ile sınıf yönetimi becerileri arasındaki ilişki. [Yüksek Lisans Tezi]. Çanakkale 18 Mart Üniversitesi, Çanakkale.

Çevik Karatekin, K. N. (2018). Okul öncesi öğretmenlerinin iletişim becerileri ile sınıf yönetimi becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi [Yüksek Lisans Tezi]. Marmara Üniversitesi, İstanbul.

Dal, M. (2016). Okul öncesi öğretmenlerinin öğrencilerin istenmeyen davranışlarıyla baş etmede kullandıkları sınıf yönetimi stratejileri [Yüksek Lisans Tezi]. Atatürk Üniversitesi, Erzurum.

- Demir, T. (2015). Okul öncesi öğretmenlerinin öz-yeterlik algılarının ve sınıf yönetimi stratejilerinin çocuk-öğretmen ilişkileri üzerindeki etkileri [Yüksek Lisans Tezi], Ege Üniversitesi, İzmir.
- Demir Aracı, D. (2021). Okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerileri ile programdaki etkinliklere yönelik öz yeterlik inançlarının incelenmesi [Yüksek Lisans Tezi]. Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi, İstanbul.
- Doğdaş, M. (2021). Okul öncesi öğretmenlerinin çocuk haklarına yönelik tutumları ile sınıf yönetimi profilleri ve mesleki benlik algıları arasındaki ilişkinin incelenmesi: Yozgat Örneği [Yüksek Lisans Tezi]. Üsküdar Üniversitesi, İstanbul.
- Gangal, M. (2013). Okul öncesi eğitim öğretmenlerinin sınıfta istenmeyen davranışlarla başa çıkmaya yönelik uygulamaları ve sınıf yönetimi stratejileri hakkındaki inançlarının incelenmesi [Yüksek Lisans Tezi]. Karadeniz Teknik Üniversitesi, Trabzon.
- Gangal, M. (2020). Uygulamalı sınıf yönetimi eğitimi ve pedagojik dokümantasyon uygulamalarının okul öncesi eğitim öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerilerine etkisi [Doktora Tezi]. Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Gözcü Yaprak, G. (2019). Okul öncesi öğretmenleri ve öğretmen adaylarının sınıf yönetimi tutum ve inançları ile empati eğilim düzeyleri arasındaki ilişkinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi [Yüksek Lisans Tezi]. Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Güler, Ş. Y. (2021). Okul öncesi öğretmenlerinin program okuryazarlık, öz yeterlik inancı ve sınıf yönetimi becerileri arasındaki ilişki [Yüksek Lisans Tezi]. Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Kahramanmaraş.
- İlçi Küsmüş, G. (2018). Okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerileri ile mesleki profesyonellikleri arasındaki ilişkinin incelenmesi [Yüksek Lisans Tezi]. Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- İşcen Karasu, F. (2017). Performans geribildiriminin okul öncesi öğretmenlerinin önleyici sınıf yönetimi stratejileri ile özel gereksinimli çocuk çıktıları üzerindeki etkisi [Doktora Tezi]. Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Kaplan, Z. (2018). Okul öncesi öğretmenleri sınıf yönetimi becerileri ölçeğinin geliştirilmesi ve öğretmenlerin sınıf yönetimi becerilerinin incelenmesi [Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul Üniversitesi, İstanbul.
- Kaplan, A. (2020). Okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi beceri düzeylerinin belirli değişkenler açısından incelenmesi (Çanakkale ili örneği) [Yüksek Lisans Tezi]. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale.
- Kara, İ. (2021). Çocukların duyu düzenleme becerileri ve problem davranışları ile öğretmen ve ebeveynlerinin duyu düzenleme ve öğretmenlerin sınıf yönetimi becerilerinin incelenmesi [Doktora Tezi]. Çukurova Üniversitesi, Adana.
- Karakaya, E. G. (2017). Okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerileri ile kaynaştırma öğrencilerinin sosyal beceri ve problem davranışları arasındaki ilişkinin incelenmesi [Yüksek Lisans Tezi] Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Kural, E. (2020). Montessori eğitimcilerinin sınıf yönetimi uygulamalarına yönelik görüşleri [Yüksek Lisans Tezi]. Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul.
- Nur, İ. (2012). Anaokullarında örgüt iklimi ile öğretmenlerin sınıf yönetimi becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi: Malatya İli Örneği [Yüksek Lisans Tezi]. İnönü Üniversitesi, Malatya.
- Özçelik, F. (2019). Okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerileri ile öz yeterlikleri arasındaki ilişki [Yüksek Lisans Tezi]. Afyon Kocatepe Üniversitesi, Afyon.
- Öztürk, H. (2019). Okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerileri ile istenmeyen davranışlara karşı kullandıkları stratejilerin karşılaştırılması [Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul Okan Üniversitesi, İstanbul.
- Semerci, D. (2015). Okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerileri, öz yeterlik algıları ve mesleki motivasyonları arasındaki ilişkinin incelenmesi [Yüksek Lisans Tezi]. Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Şahin, İ. T. (2013). Preschool teachers' beliefs and practices related to developmentally appropriate classroom management [Doctoral dissertation], Middle East Technical University, Ankara.
- Yaman, Z. B. (2019). Okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi beceri düzeyleri ile iş yaşam kalitesi arasındaki ilişkinin incelenmesi [Yüksek Lisans Tezi]. Sakarya Üniversitesi, Sakarya.

- Yeşilay Daşırın, T. (2013). Okul öncesi eğitimde etkili sınıf yönetimi becerilerini geliştirmeye yönelik hazırlanan hizmet içi eğitim programının etkisinin değerlendirilmesi [Yüksek Lisans Tezi]. Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Yıldırım, Ö. (2016). Okul öncesi öğretmenlerinin iş doyumları ile sınıf yönetimi becerileri arasındaki ilişki: Başakşehir ve Küçükçekmece örneği [Yüksek Lisans Tezi], İstanbul Üniversitesi, İstanbul.
- Yıldız, M. (2018). Okul öncesi öğretmenlerinin tükenmişlik düzeylerinin sınıf yönetimi becerileri ile ilişkisi [Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul Aydın Üniversitesi ve Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul
- Yılmaz, H. B. (2021). Okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerilerini yordayan değişkenlerin incelenmesi [Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul Aydın Üniversitesi, İstanbul.